Ч. 44. (543). Львів, второк дня 6. марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ піврокy	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ пiврoку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Заходи в справі уладженя „військових захистів“ для нашої боєвої армії в третім році війни.

(Під Найв. Протекторатом Й. ц. і к. апост. Величности і Її Вел. Цісаревої і Королевої).

Все ще безумна злоба наших ворогів не допускає до мира а наші лицарські жовнярі приневолені третю воєнну зиму пережквати далеко від своєї батьківщини. На далеких просторах наново розгоріла ся позиційна війна, котра своїми трудами і змаганями, своєю сірою одностайностю боротьби й роботи в зимових місяцях важко налягає на наших жовнярів, а довгу розлуку з батьківщиною відчувають вони вельми тяжко. **Але що нашу державу все ще треба боронити перед ворожими наїздниками, тимто не можуть вони ще вернути домів.**

Задля того бажаємо їм улекшити їх важку роботу, **витворенем їм рідної батьківщини на боєвищі!**

Бажаємо їм утворити **рідні захисти**, охоронні, спокійні пристановища, в котрих би вони в хвилях вільних від бою і роботи збирали ся і могли душевно і тілесно відсвіжити ся читанем добрих книжок, займавими іграми, музикою і співом, поучними викладами і наново скріпити відвагу і витревалість; де малиби вигідну нагоду писати листи і знов піддержувати звязь з родинами своїми та щоби тим способом обидві сторони могли заспокоїти ся і оживити свої надії.

Й. Вел. наш Цісар, котрий уже як архикнязь наслідник престола в славнім наступнім бою проти Італії, а відтак у щораз більших задачах воєнного проводу, на сході все дбав про те, щоби з вірними йому жовнярами в добрій долі і недолі бути в тривкій злуці і тим способом здобув собі вже між ними вельма одушевлену прихильність, приняв подану йому гадку заснованя військових захистів з належним зрозумінем і прихильностю, одобрив її щиро і поручив у відозві до найвисшої команди армії, щоби військові власти пособляли всім тим заходом після своїх сил, особливо щоби також подбали про відповідне їх умішцене, освітлене і отоплене та найконечнійший статок.

Для придбаня всего иньшого уладженя тих захистів потворили ся по краях численні **помічні комітети,** котрі в звязи з обома **урядами для воєнної опіки у Відни** і Будапешті збирають добровільні дари в грошах і предметах (книжки, ігри, музичні інструменти, грамофони, прилади і засоби до писань, стінні образи, комнатні предмети). Протекторат усіх тих заходів комітетів по краях зволили ласкаво обняти Їх Величности і наш улюблений **цісар Карло,** дбалий батько своїх військ, котрих все добро лежить йому так на серці і наша благородна **цісарева Зита,** для потвердженя висказаних недавно Й. Вел. Цісарем слів, що зачисляє виконуване ревної добродійности до своїх найкрасших задач.

Окрім значної жертви для всего того діла приняла наша улюблена цісарська пара на свій кошт уладжене по одним військовім захисті.

Нехайже всі пособлять зединеними силами, щоби се гарне діло по змозі всесторонно і **як найскорше** ввести в житє. Сі що мають дорогих їм членів родини на боєвищі, повинні се мати на тямці, що тим способом можуть принести пільгу в довгій розлуці з родиною і скріпити відвагу і витревалість до видержаня, поки наконечно батьківщина буде обезпечена супроти всіх ворогів.

А сі, котрим суджено було обминути таку воєнну розлуку, повинні собі нагадати, що вони тим більше обовязані причинити ся до злагодженя сеї розлуки иньших; участю в ділі „військових захистів“ мають до того найкрасшу нагоду.

Ледви чи можна принести красший **дар** в сій третій, як можна сподівати ся останній, воєнній зимі, як такий принадний рідний захист!

Отже до діла з повною ревностю!

Утворім тим рідну батьківщину на боєвищі, котрі так по лицарськи боронять державу проти ворожих нападів!

Австрійський осередний комітет для уладженя „військових захистів“:

Президент: Фридрих Густав кардинал **Піфль**, князь архиєпископ у Відни.

Слідують підписи членів почесного комітету.

Польські пропозиції що-до вилучення Галичини.

„Neue Freie Presse“ з 4 марта с. р. приносить під сим заголовком зі Львова — очивидно з польських кругів — слідуючу „депешу“: Після повідомленя з поінформованих кругів вказано в польських пропозиціях дотично відокремленя Галичини на те, що домагане від

Один з перших.

(Дальше).

В часі, про який говоримо, переживала унійська церква в Росії тяжкі та тревожні хвилі. На її чолі стояв епіскоп номінат, Іван Никола Калинський, батько численної родини, зложеної з чотирох синів і пяти дочок. Уродив ся він дня 14. V. 1779 року, висьвятив ся в році 1825, був з разу сотрудником, опісля парохом, а в р. 1863 став, при попертю польських кругів, епіскопом-номінатом. До його сьвяченя на владику московський уряд допустити не хотів, хоть Калинський ішов з конечности на далекосяглі уступки. Та сего урядови було за мало і він рішив позбути ся Калинського, хотьби й насильно. Дня 21. IX. 1866 року о год. 11. в ночи, окружено епіскопську палату в Холмі жандармами, переведено строгу ревізію в цілім домі, увязнено епіскопа та перечитано йому царський указ, яким засуджовано його на засланє до Вятки. Около пятої години рано найблизшого дня вивезено епіскопа під конвоєм жандармів до Вятки, де він вскорі після приїзду, отроєний, чи удушений, закінчив житє.*)

Се гидке насильство, сповнене на 67-літнім старци та на уніятській церкві в Росії треба було на зверх перед світом виправдати. Тому умістив уряд в офіціяльнім „Варшавск-ім Дневнику“ акт обжалованя против еп. Калинського. Закидувано епіскопови-номінатови передовсім те, що його сини, Северин і Симеон брали участь в польськім повстаню в 1863 році, що ревними сторонницями повстанців були також його дочки та що сам епіскоп стояв у зносинах з революційним начальником Холму, Еттінґером. Замітне, що московський уряд пригадав собі на всі ті провини епіскопа і його рідні в три роки після повстаня. Дальше піднесено в обжалованю, що епіскоп-номінат зніс деякі сьвята, що православну церкву називав „схизматическою“, що за його управи холмською епархією, упала дух. семинарія, в якій настало „полное своеволіе“. За злочин почитувано еп. Калинському, що він противив ся, щоби питомців висилано на висвячене до Австрії, та що він не хотів прийняти до своєї епархії Іполіта Криницького, а від Филипа Дячана, що прибув в Холмщину в 1866 р., домагав ся, щоби відправляв богослужене після обряду, устаненого в його епархії.

Всі ті заміти сильно натягнені, що бачимо хотьби на примірі Криницького, який в листі до еп. Томи Полянського не підносив в сім напрямі против еп. Калинського ніяких замітів, а противно зазначував, що без потрібних свідоцтв став катехитом холмської гімназії. Правда, ще еп. Калинський відклонив ся вскорі зі своїми симпатіями від о. Іп. Криницького, коли від нунція дістав не конче прихильні вістки про його політичні і релігійні пересьвідченя, але про се в обжалованю нема згадки.

Для характеристики сучасних відносин в Галичині годить ся відмітити, що се виправдане брутального вчинку московського уряду против епіскопа Калинського і против уніятської церкви, повторило за „Варшавскимъ Дневникомъ“ львівське „Слово“ (1866 р ч. 85 в дописи: Изъ Варшавы о еп. Калинськом), часопись видавана для руського, католицького духовенства і засилювана ним матеріяльно і морально.

Тяжко було еп. Калинському управляти епархією. Спиняли його в тім ділі, не стільки вік, скільки иньші перепони, ставлені урядом, та брак дорадників і помічників. Вправді ще папа Лев XII. установив був в р. 1824 першу уніятську капітулу в Холмі, зложену з шести прелатів, шести соборних крилошан і двох почетних, а цар Александер I. визначив був платні для пралатів по 150 рублів, а для крилошан по 120 рублів річно, та скупе вивіноване пралатів і крилошан довело до того, що епіскоп з капітули хісна не мав. При малій платні, не могли крилошани перебувати постійно в Холмі, а сиділи на парохіях, з яких приїздили в означених часах на засіданя капітули. Для поради і помочи епіскопови перебував кождий крилошанин по черзі через один місяць в Холмі. Та і серед крилошан найшов ся чоловік крайно безхарактерний і розпустний, а в вірі хиткий, Йосиф Войціцький, що після вивезеня еп. Калинського став адміністратором епархії, однак не удержав ся на сім становищи, а в р. 1875 підписав акт переходу на православе зі злочинними словами на устах: „Слава Богу, показавшему нам світ!*)

о. Іполіт Криницький висловлював ся в листі до еп. Полянського про холмське духовенство, як про людий лінивих і недбалих пастирів. Московські учені посуджували тамошнє духовеньство і то вповні оправдано о польонофільство. А однак се духовеньство мало великий вплив на своє стадо глубоким привязанем до католицької церкви. Воно ввело до церкви чимало латинських обрядів і польських пісень, воно проповідувало в польській мові, але коли прийшло рішитись в тяжкій хвилі житя на одну, чи другу сторону, апостатів між ними найшло ся згдядно мало. На 214 сьвящеників, що служили в Холмщині в році 1866, тільки поверх сорок зрадило в році 1875 католицьку церкву, а всі иньші йшли на вигнане, гинули по тюрмах, чи на Сибіри, або еміґрували на непевну долю до Галичини, бо висше ставили і цінили віру, чим житєві вигоди. І за се їх треба шанувати. Тай не було се духовеньство таке байдужне, як писав про него о. Криниць-

---

*) X. Emil Bańkowski „Ruś Chełmska“. Lwów 1887. Стр. 42—61. Pelesch: Geschichte d. Union стр. 849—50.

*) Bańkowski: „Ruś Chełmska“ стр. 46—54, 102—103 і 195—199.

пятьдесяти літ поширене самоуправи краю спочиває на кріпкім довірю в його моральні і матеріяльні сили і що вплив центральних властий потрібний лиш на стільки, щоби було запевнене для умовлених зобовязань Галичини супроти монархії.

В першій мірі жадасть ся неподільности краю і єдности управи.

В господарській области жадаєть ся цілковито свобідного орудуваня краю своїми помічними жерелами і самоозначеня своїх приходів та розходів, як також суми, якою має причинити ся на покрите загальних потреб держави.

По розвязаню питаня воєнного відшкодуваня домагаєть ся передовсім права самостійної господарки галицькими доменами, користаня з монополів і переведеня самостійної фінансової управи.

Відокремлене має розтягатись також на комунікацийні і тарифові справи, так само на концесіоноване і контролю промислових підприємств.

Дальші домаганя відносять ся до орґанізації шкільництва і судівництва.

Як належить здогадувати ся, се в точках поданий зміст еляборату „польського кола“ в справі вилученя.

Аґрарні справи і так вже — наслідком lex Sala — належать до сойму. Поляки претендують тепер ще на виключну компетенцію сойму в справах комунікациї, тариф, та промисловик.

В звязи з тим доносить „Neue Freie Presse“ за „Polnische Stimmen“, що слідує:

„Ставити в часі війни речинці для уладнаня галицького питаня — не може бути завданем поважних політиків. Наради підкомітетів польського кола про галицьке питане мають значінє політичного поготівля. Кермуючі польські політики зібрали на спілку з визначними польськими фаховими ученими в часі двомісячної основної праці незвичайно цінний матеріял, сформулували бажаня і домаганя Поляків і створили підставу для будучих переговорів і рішень.

Не ухвалено нічого“.

Так мобілізують свої сили Поляки. „Українська Парляментарна Репрезентація“ повинна для успокоєня нашої громади подати до загального відома, в якій стадії є праці її комісий, сотворених для справи вилученя згядно подїлу краю.

З господарських справ.

„Сільський Господар“ комунікує:

В справі обороту пашною морквою і півцукровими пашними бураками.

Розпорядок Уряду вижпвленя людности з дня 24. лютого 1917 розширюючи мін. розп. з 11. жовтня 1916 р. В. з. д. ч. 350 (о пашних бураках) зарядив, що постанови сього розпорядку поширює ся на пашну моркву і на пашні цукрові бураки (се є цукрові бураки, заключаючі цукор до висоти 13 процентів)

Рільникам дозволено виплекані у власнім господарстві пашні і півцукрові бураки і пашну моркву скормлювати власною худобою без обмеженя. В тій цїли можуть вони плоди сї довільно перероблювати.

Продати висше згадані плоди можуть рільники лишень Централї паш.

Господарі, які посідають запас бураків і моркви висше 100 клґ. а не можуть його задля браку звірят скормити в власнім господарстві обовязані є зголосити сей запас після його стану в дни 25. лютого 1917 найпізнїйше до 8. марта 1917 до Краєвої Централї паш (Краків ул. Дунаєвського ч. 4).

Зголошені запаси зобовязана Централя паш закупити, платячи за 100 клґ. моркви 6 К, за 100 клґ. півцукрових бураків 4·50 с. (Максимальні цїни).

Єсли би через добровільну продажу запотребоване пашних бураків в краю не зістало покрите, може Намісництво за дозволом Уряду вижпвленя зарядити заняте такої скількости бураків, яка є потрібна до доповненя запотребованя.

Ціни насіня червоної конюшини при детайлїчній продажи.

На основі мін. розп. з 21. лютого 1917 В. з. д. ч. 67 дозволено торговлям насінь при продажі червоної конюшини в дрібних скількостях, (найвисше до 20 клґ.) прямо рільникам побирати 10 процентовий додаток до максимальних цїн установлених мін. розп. з дня 24. падолиста 1916 р. В. з. д ч. 356. Максимальні ціни залежно від ужиткової вартости насіня і свободи його від перстенця подибають ся в межах між 330 а 555 К за 100 клґ. (7 кляс насіня).

Пересилане насіня огородових і пашних бураків.

Розпорядок Мін. рільн. з дня 20. лютого 1917 В. з. д. ч. 65 впроваджує при пересиланю насіня пашних бураків і огородових зелізницею або пароходом обовязок достави до звичайних перевозових документів посвідки перевозової, виставленої на приписанім формулярі через ц. к. Староство, в окрузї якого лежить місце наданя згядно через Централю паш.

При пересилках висше згаданих насінь почтою вистане дозвіл Старостиа у виді урядової записки на пересилковім листї.

В справі обманчивої торговлї штучними погноями.

Заступництво одного з більших банків намагає ся при браку томасини в Галичинї, впровадити до краю мелену жужелицю Мартіна, о цїнї 1000 корок за нормальний ваґон, заранутуючи рівночасно позмність 3—4 процентів квасу фосфорового без права дальшої аналїзи з сього виходить, що єсли би жужелиця Мартіна заключала дійсно стільки квасу фосфорового, тоді 1 кільо процент його коштував би около 2·50 сот. до 3 К., між тим коли кільо процент квасу фосфорового в томасинї доставлюваній через рільничі орґанізації коштує тепер 50—59 сот. Кромі сього перевіз і посїване жужелиці Мартіна, як дуже низько процентового фосфорового погною було би дуже не рентовне і не стояло би в ніякім відношеню до коштів перевозу і розсіву повновартних штучних погноїв.

В інтересї рентовности господарств перестерігаємо загал рільників перед набуванем безвартної жужелиці Мартіна.

Світова війна.

Конець війни в лїтї.

АМСТЕРДАМ. Військовий співробітник дневника „Tijd“ висказує погляд, що на західнім фронтї розіграють ся вкоротці важні події. Він уважає можливим, що молода англійська армія не дасть ради досвідному проводови німецького ґенерального штабу. На такий спосіб зросли би знов надії, що війна покінчить ся в лїтї.

Наради в Вашинґтонськім сенатї.

НОВИЙ ЙОРК. В суботу раненько провідники сторонництв в сенатї по 8 годинних нарадах над більом в справі оружения торговельних кораблів, згодили ся на відрочене справи до 10 год. рано, не визначуючи речинця голосованя над більом. Мало було познак рішучої опозиції. Наради дали сенаторам нагоду обяснити свої думки про міжнародне пересилене. Не проявили ся противенства між сторонництвами. Також найбільш рішучі пацифісти заявили готовість спомагати президента в оружній політицї. — Кількох сенаторів заявило, що принятє білю скорше чи пізнїйше спричинило би війну, але майже всї без виїмку висказались, що готові згодитись на ту ситуацію.

ВАШИНҐТОН. В сенатї запитав сенатор Brandeges, чи Американці ще довше мають спокійно приглядатись і позволяти доптати себе німецькому потворови. Війна буде певна, коли американські кораблї стрінуть ся в замкненій области з підводними лодками. Тимчасом воєнний стан істнує вже від хвилї, коли дня 1. лютого Німеччина виповіла війну цілому світови. Злучені Держави за довго вже займають ся дискусією на тему убиваня на повнім морі. Конґрес мусить до сеї справи взятись з мужеством, без двозначности і викрутів.

ВАШИНҐТОН. В сенатї запропонував провідник комісії для заграничних справ Stone (в його виборчім окрузї мешкає богато Німців) поправку до білю про торговельні кораблї і заявив ся проти удїленя президентови ширших середників. Він вказував на те, що президент міг би ужити воєнних кораблів, бажаючи прогнати німецькі підводні лодки з торговельних шляхів, що було би воєнним ділом. Бесідник підчеркнув, що коли конґрес бажає собі війни, то мусить се виразно сказати, а не звалювати відвічальність на президента. Бесідник чув, що знавці маринарки заявляють ся за тим, щоби торговельним кораблям дати лодки до переслїдуваня підводних лодок, котрих уживано би в замкненій области до вивідів.

Бесїда анґлійського міністра.

АМСТЕРДАМ. „Allgemeen Handelsblad“ доносить з Лондону: Міністер Handerson виголосив в Cardiffic бесїду, в котрій сказав: Ми рішили, щоби нїчо не було залежне від припадку. Остання річ, до якої правительство могло би допустити, було би те, щоби заосмотрене армії в живність і амуніцію не було належне, чого

кий в згаданім листї, коли московські письменники вказували на прямо фанатичне привязане народа до унїятської церкви. Сей нарід ворохобив ся, коли насильно накидувано йому церковні обряди, він наставляв груди під стріли солдатів і жандармів, коли його „навертано“ до православної церкви. Був се героїзм, на який міг здобути ся нарід, саме під впливом свого духовеньства, світського і монашого. Унїяти-Василїяни уміли сьміло і твердо постояти за свою церкву, тому й не даром названо їх „другимъ внутреннымъ проводникомъ римского духа въ жизнь холмскихъ уніатовъ“ **).

Як сердечно любив сей нарід всьо, що було звязане з унією, свідчить про се дир. сїдлецького наукового округа, Е. М. Крижановський, що подав нам гарну картину, як сей нарід на Підлясю шанував память Йосафата Кунцевича, мученика унїятської церкви.

В Білій, де спочивали мощі бл. Иосафата, відбували ся двічи в роцї (16. IX. і 2. XI) великі сьвята. „Треба тут явити ся, писав Крижановський на сьвятах в честь Кунцевича, щоби видїти, якою школою фанатизму, була домовина з мощами для простого народа. В день сьвята товпить ся в церкві духовенство унїятське і латиньске. В сповіди помагають Василиянам сусїдні реформати, павліни і домінікани, нарочно люди запрошені.

Сьвященики правлять богослуженя, йде польська проповідь з покликом — твердо стояти при унії і ненавидїти її противників. Після літурґії, духовенство підіймає домовину Кунцевича і йде з нею в процесії довкола церкви, при звуках орґанів, при гомонї дзвонів, громі барабанів, трескотї ручних дзвінків і при загальнім співі піснї „Posłuchajcie co zrobiła w Witebsku złych ludzi siła...“ Після процесії простий нарід товпить ся біля домовини, молячи ся тихо серед зітхань.

Нараз відокремлює ся один гурток і на колїнах повзає ся довкола домовини три рази. Від домовини направляє ся той самий гурток навколїшки через церкву і довкола неї. А за сим гуртком слідує другий і третий, мущини і жінки, старці і молоді, які повзуть на колїнах довкола широкого храма, шепчуть молитви, зітхають і бють ся в груди. Гуртки ростуть і витворюють довкола церкви немов би перстень з людських тїл, а зітханя молитви переміняють ся в гомін стонів...

Так фанатизовано біля домовини Кунцевича унїятський, простий люд, головно підляський, що вперто і довго боров ся з унією“.*)

В такий спосіб шанувало унїятське духовенство і унїяти в Росії память бл. п. Йосафата. А у нас в хвилї, коли Рим мав намір канонїзувати Иосафата Кунцевича **), „Слово“ політичний орґан руського духовенства, писало з глузованем в дописи „Зъ Перемышля“ в роцї 1867 ч. 45 таке:

„На торжество канонизаціи блаженного Иосафата не выберае ся зъ епархіи нашои никто до Риму, бо при обще вѣдомой нищетѣ нашого духовенства нѣтъ средствъ матеріяльныхъ къ тому. И такъ енергичное возваніе Высокопреосв. Митрополита (Спір. Литвиновича): „Auf nach Rom!“ перешумѣло въ ушахъ Перемышлянъ на дармо. Но шобы зломыслячіи люди намъ чого иного не подсували, записуемо ту, що клиръ епархіяльный вразъ съ мірянами на реченну канонизацію 45. реньскихъ сложилъ“.

(Конець буде).

**) Е. М. Крыжановскій: „Русское Забужье“ (Холмщина и Подляше“ СПБ. 1911. стр. 230.

*) Крыжановскій. Op. cit. ств. 236—9.

**) Йосафата Кунцевича, полоцько вітебського архиепіскопа убито дня 12. XI. 1623 у Вітебську. Папа Урбан VIII беатифікував його 16. V. 1643 р., а папа Пій IX. канонізував його 29. VI. 1867 р.

потреба до віднесеня побіди. Мусимо мати до розпорядимости сотки тисяч добре вправлених і ділковито зоружених вояків, котрих можна би висилати правильно на доповнене війська. Кромі того кождий мущина і женщина мусять в краю брати участь в военній праці. Коли не уйде достаточне число зголошень до народньої служби, ужиємо примусу.

Недостача вугля в Франції.

БАРЦЕЛЬОНА. Після вістий, які сюди насилали, недостача вугля в Франції так велика, що воєнні кораблі беруть вугіль з засобів призначених на оконечну потребу.

Відзначене Гецендорфа.

БЕРЛІН. Про зміну в управі нашого війська пише „Local Anzeiger“: Ся зміна викличе, природна річ, враженє не тільки в Австрії і у її союзників, але також у наших ворогів. Незвичайно відріжняюча форма відручного цісарського письма в кождім разі не полишає ні тіни сумніву про високе значінє будучого становиска пільного маршалка. Заслуги бар. Конрада Гецендорфа величезні. З під його пера виходять ріжні службові приписи і правдиво бачить ся в нім того, що виобразував союзницьку армію.

Еспанське запереченє.

МАДРИТ. Романонес і міністер праці заперечують вістку, поширену пресою, в справі продажі Анґлії еспанських торговельних кораблів. Міністер праці прослідив, що правительство задумує тільки забезпечити вивіз овочів до Анґлії і привіз анґлійського вугля до краю. До дневника Debate доносять з Більбао, що туди прибуло 5 анґлійських пароходів без ладунків. Факт, що вони не привезли вугля, викликали сензацію.

З італійського парляменту.

ЦІРІХ. На засіданю італійської палати послів, соціялістичний посол Прамболіні навязуючи до відкиненого недавно через палату соціялістичного внесеня, виказував, що теперішні недостачі довозу загрожують господарській будучности Італії. Зарадити сьому годі без конечної, негайної зміни політики Італії, задля приспішеня мира.

Правительство вдаючи ся у війну, а також і по вибуху війни, не вміло нічого предвидіти. З другого боку жадна штука правліня не вистарчить вже нині, щоби зарадити нужді.

Правительство мусить пізнати свою відвічальність, бо забуваючи на неї, іде дальше, чим сього вимагає історична конечність.

Правительство зле поясняє собі мовчанку населеня, спричинену розпукою. Треба перемочи народну гордість і більше або меньше замасковану заборчу охоту. Правдивим патріотизмом буде спровадити мир.

Підводні лодки при роботі.

ХРИСТІЯНІЯ. Вітрильник Habelle з Дремен (1497 тон) затоплена підводною лодкою.

ГАГА. „Manchester Guardian“ обговорює борбу підводними лодками і висказує обаву, що Німцям удасть ся відтяти від комунікації анґлійське крило так, що коли би анґлійський атак над Анкр був успішний, як припускають анґлійське військо з причини недостачі транспортів людий і амуніції могло би найти ся в клопотах.

Ся часопись перестерігає з натиском перед нерозважним походом вперед.

БЕРЛІН. Бюро Вольфа доносить: Наші підводні лодки затопили знов 21 пароходів і 9 вітрильників та 16 рибацьких кораблів загальної носимости 91.000 тон.

Заостренє конфлікту з Америкою.

ВІДЕНЬ. Кореспондент „Daily Chronicle“, що перебуває в Зединених Державах телеграфує: На основі інформацій, засягнених в добре інформованім жерелі, можу донести, що з причини сторпедованя Лякониї відносини між Зединеними Державами а Німеччиною увійшли в критичну стадію.

Ситуація не була ще нікоkülи так напружена, як тепер.

Італійська офензива.

ВІДЕНЬ. До Люґано телеґрафують з Риму: Тут уважають велику поважну італійську офензиву в Трентіно перед половиною весни за неможливу.

Кошта невтральности.

СТОКГОЛЬМ. Спільне голосоване обох палат парляменту в справі коштів невтральности видало в результаті 187 голосів за сумою ухваленою другою палатою 10 міл. корон, а тільки 272 голоси за жаданою через правительство сумою 30 міл.

Революція на Кубі.

ЖЕНЕВА. Президент Куби зажадав з Вашинґтону негайного надісланя значної скількости війська, бо дві треті краю обняті революцією.

Папа а нота Німеччини.

ВІДЕНЬ. „Corriere della Sera“ оголошує офіціяльний комунікат з ватиканських кругів, що папа не дістав жадної відомости про ноту Німеччини в справі заостреня бльокади. Сю заяву поясняють деякі часописи бажанем з боку папи здержати ся від всякої ензунціяції в тій справі, а иньші часописи уважають, що папа хоче ждати хвилі, аж ціла справа доспіє і тоді доперва виступить.

Російські війська в Франції.

ЖЕНЕВА. До Ліону прибуло дуже богато російських официрів, котрі відійдуть небавом враз з російськими військами на французький фронт.

Підводні лодки на Ледовім морі.

ЦІРІХ. Ціріхський „Generalanzeiger“ доносить з Христіянії, що німецька підводна лодка затопила коло Гамерфосту 9 зоружених російських пароходів, котрі закуплено в полудневій Америці на рахунок Росії.

Австральський президент міністрів про конець війни.

БЕРЛІН. З Мельбурна доносять до „Daily Chronicle“: Австральський парлямент відрочено до 8. жовтня, причім президент міністрів висказав переконане, що до того часу мир буде заключений.

[illegible] ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З д. 4. марта.

Східний фронт:

При збільшаючих ся знов морозах боєва діяльність мала.

Італійський фронт:

Вчера вечером відділи полку пікоти ч. 24 і краєвої оборони ч. 20 знищили підкоп і передні становища неприятеля коло Обер Вертойба і привели 47 бранців та здобули 2 скоростріли.

Наш арматний огонь знищив італійський склад амуніції коло Подсаботіна.

На південно-східнім фронті:

Без зміни.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

Мрачний воздух спричинив, що майже всюди боєва діяльність була обмежена. В кількох місцях наші виправи були успішні. Під Шіль (Між Сомою а Авр) полонено 18 Анґлійців, на гостинці Еген—Верден понад 100 Французів, а по обох сторонах Доляру (в горішній Альзації) 37 Французів.

На східнім фронті:

Не було значнійшої боєвої діяльности. Безнастанно панує ще сильний мороз.

Македонський фронт:

Положене не змінило ся.

Перший ґенеральний-кватирмайстер Людендорф.

НОВИНКИ.

— Товариство наукових викладів ім. Петра Могили відновляє в найблизшім часі свою діяльність. З огляду на те, що найблизші три неділі є вже заняті иньшими відчитами і нарадами, розпічнуть ся виклади сього товариства що йно дня 25. с. м.

В найблизшій серії викладів возьмуть участь Вп. п.: др Ст. Федак, др В. Щурат, др К. Студинський, др Ол. Колесса, др В. Кучер, др Яр. Гординський, др І. Крипякевич.

Подрібна програма, час і місце викладів будуть оповіщені в своїм часі. — Від головної ради тов. наук. викл. ім. П. Могили. Др. Ол. Колесса, голова.

— В справі „військових захистів“ видав осередний комітет віденський відозву подану в нашій часописи на иньшім місці. Звертаємо на сю увагу бачність нашої суспільности, а з окрема членів „Українського комітету для військових захистів“ у Львові з уклінною просьбою, щоби зволили збирати добровільні дари в грошах і вичислених у відозві предметах та складали сі дари в канцелярії Ставропигійського Інститута (ул. Бляхарська ч. 9, І. поверх). Доси зібрані дари вже відослано до військових захистів, а майже щоденно надходять звідтам просьби о дальші дари в книжках, особливо молитовниках, календарах і т. п. Дальші дари зібрані і зложені в канцелярії Ставр. Інститута будуть сейчас висилані до захистів. Тому просимо уклінно поскорити з збиранем дальших дарів. — З українського комітету для військових захистів. Ол. Бараінський голова. Др Ост. Макарушка секретар.

— Відзначенє Українця. П. Осип Целевич, слухач політехн., тепер поручник при піонірах, на італійськім фронті одержав на днях за хоробре поведенє перед ворогом „Karl-Truppenkreuz“ і „Signum laudis“.

— Ячевецький в Петербурзі. Дня 4-ого лютого приїхав до Петербурга відомий ворог українського народу й співробітник „Нового Времени“, Ячевецкий; його стрінули на двірці родичі та приятелі, між останніми були й „рускіе із Ґаліціи“, студенти Галичане з Вергуном на чолі. Вергун привитав Ячевецкого від імени „многострадальної прикарпатської Руси“ та сказав: „Приміть як малий знак нашої вдячности іменоване вас почесним членом „Галицкорусского Общества“. (В. С. в. У.).

— За українску школу. Між 9. і 17. січня відбув ся у Москві зїзд російських учителів мови при участи понад 1500 осіб. Першого дня зїзду між иньшими забрала голос і представниця Уманя та вказала на безуспішність московської школи для українського населеня. Тому висловила бажане, щоб кождий народ в Росії мав право побирати шкільну науку в своїй рідній мові. (В. С. в. У.).

— Введенє григоріянського календаря в Туреччині. Припізнена телеґрама з Царгороду доносить, що від 1. марта с. р. введено в Туреччині новий календар згідний з григоріянським календарем.

— Бельґійці в німецьких фабриках. В головній комісії німецького сойму представитель воєнного уряду заявив, що тисячі бельґійських робітників приняло роботу в німецьких фабриках за доброю винагородою. Деякі спровадили відтак братів і иньших кревних. До робіт зараз за фронтом і в ворожім огни Бельґійців не уживаєть ся.

— Карти на вугіль в Франції. З Парижа доносять, що небавом мають завести в цілій Франції карти на вугіль.

— З почти. Тепер вільно висилати приватні пакети тільки до слідуючих полевих почт згляднo етапових означених числами: 2, 4, 5, 11, 24, 26, 33, 37, 39, 47, 49, 51, 55, 61, 63, 76, 79, 88, 95, 103, 117, 120, 131, 138, 142, 144, 145 147, 150, 153, 161, 165, 166, 167, 170, 171, 175, 176, 177, 178, 180, 183, 184, 185, 187, 188, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 209, 212, 218, 120, 221, 222, 223, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 235, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 250, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 262, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 302, 304, 306, 307, 316, 317, 318, 324, 332, 333, 334, 335, 336. 337, 338, 339, 340, 341, 343, 354, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 385,

386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 42 , 423, 424, 425, 426, 427, 428, 431, 132, 433, 434 435, 436, 437, 439, 440, 443, 444, 445, 446, 4 0, 508, 509, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 519, 521, 522, 525, 600, 602, 605, 608, 611, 612, 613, 616, 618, 620, 625, 631, 632, 634, 635, 636, 639 640, 642, 644, 647, 648 649 і 650.

До еталех (не означених числами, а тільки названих після місцевости) етапових урядів почтових на окупованій области Королівства польського, Сербії, Чорногори і Альбанії, приватний рух пакетовий під істнуючими услівями в слідуючих розмірах: а) до всіх етапових урядів почтових названих після місцевости в Королівстві польськім, б) до названих після місцевости етапових урядів почтових в Сербії, Чоргорі і Альбанії з виїмком етапових урядів почтових Боґатіц, Крупаай, Лозніца, Міоніца, Мляденовац, Раца, Слепак, Сопот, Умка і Забреж в Сербії, Даніловґрад, Річка і Ульціній в Чорногорі які і на дальше замкнені для приватного руху пакетового.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 6. марта 1917.

Нині: 6. марта гр.-кат. Тимотея, риме-кат. Марціяна.

Завтра: 7. марта гр.-кат. Петра і Анат., риме-кат. Томи з Ак.

○ **На школу ім. Б. Грінченка зложили:** Вп. Іван Грех (не 10 як було через похибку подано) але 60 К. Вч. о. Ясеницький з Жовтанець 10 К. Читальня „Просвіти“ в Старім Самборі 6 К. Вп. М. Москва 2 К 50 с. Вп. Петро Корвацький збірка з Вирова 30 К. Вч. о. Мих. Кордуба з Виткова 10 К. — Разом 118 К 50 сот.

За сі щедрі дари в імени дітвори шкільної і їх родичів складаю ласкавим жертводавцям сим прилюдно сердечну подяку. М. Сіяк. Адрес: Управа школи ім. Б. Грінченка на Городецькім ч. 95 або Ґрунвальдзка ч. 4 у Львові.

ЖЕРТВИ

на приватну українську ґімназію в Долині від 1. січня 1917.

(Далі).

Вп. Іван Охримович, богослов, зібрав підчас акафісту в Велдіжи 96 к., ученик Петро Охримович зібрав підчас сьвят 10 к.

Ученик Чужак Тарас зібрав в Підбережи 17·10, на то зложили: Тарас Чужак 50 с., Павло Іванишин 40 с., Василь Гаврилишин 40 с., Н. Н. 2 к., Вп. Нуд Іван 2 к., Вп. Ольга Чужакова 2 к., Богдан Чужак 1 к., вадпор. Ауф 2 к., Маруня Дякова 40 с., Кіпула Василь 90 с., вахмайстер Барусі 2 к., Вол. Музика 2 к., Северина Музикова 2 к.

Федоренко Никола, ученик зібрав в Рожнітові 13·10, на то зложили: о. В. Яцковський 2 к., Іван Федоренко 1 к., Никола Федоренко 40 с., Йосиф Снятинський 2 к., Евген Дудикевич 1 к., Марків 2 к., Яцковський Теодор 1 к., Яцковська Вікторія 1 к., Федоренко Розалія 70 с., Стефа Лозинська 2 к.

Караїм Теодор, ученик зібрав в Верхни 16 к., на то зложили. о. Яцковський 1 к., церков в Верхни 4 к.. Vesely, Pion. Feldwbl. 1 к., Н. Шкірkова 5 к., Александер Павніський 2 к., Параська Караїм 2 к., Караїм Теодор 1 к.

Ученик Любачівський Іван зібрав в Долині 33·12, на то зложили; Волод. Горбовий 1·30, Василь Любачівський 1 к., Гретчак Стефанія 20 с., Гретчак Марія 1 к., Тереса Діденько 1 к., Т. Строутинський 1 к., Терлецький М. 1 к., П. Козак 50 с., Клепун Марія 1 к., Антонович Іван 1·40, Костецький Андрей 40 с., Костецька Зофія 30 с., Ковалевич Іван 50 с., Клепун Степан 40 с., Гретчак Марія 22 с., Ґібайло Лев 1 к., Любачівська Тереса 40 с., Гретчак Ярослав 49 с., Майхрович Стефан 2 к., Маруняк Андрій 1 к., Любачівський Олекса 2 к., Йосиф Гретчак 1 к., Тереса Дубевька 1 к., Катерина Левка 2 к., Василь Альбинець 40 с., Винник Людвіка 2 к., Винник Олекса 1 к., Зофія Креховецька 1 к., Антін Грипей 20 с., В. Горбовий 1·40, Костецький 2 к., Добушак 2 к., Кіпецька Тереса 1 к.

(Дальше буде).

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 5. марта 1917.

Південно-східний і полуднево-західний фронт.

Нічо особливого до оповіщеня.

На Італійськім фронті:

На фронті в Побережу гарматний і міновий огонь по випогодженю був знов значнійший. Вечером Італійці особливо нагально острілювали Костайновіца. Коло Дольйе побіч Тольмеін стежі полку піхоти ч. 37 дійшли аж до задного ворожого рова, поконали залогу і самі не потерпівши втрат, вернули з 10 полоненими. На східнім фронті Тиролю Італійці на північ від долини Сан Пелеґріно ведуть атак на горбок Ціма ді Коста Белля. По змінній борбі вдало ся їм опанувати одно з передних етановиськ. Борба ще не покінчена.

Заступник шефа Генерального штабу, фельдмаршал-поручник ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

При сприяючій погоді боєва діяльність в ріжних місцях фронту в порівнаню з попередними днями змоглась.

На північ від Соми наступають Англійці по сильнім арматнім огни на полуднє від ліса Ст. Пер Васт. Тільки часть рова на дорозі Бушавесн Моаслен остала в їх руках. Врештою ми їх відкинули. На східнім березі Мози взяли наші війська француські становиша коло ліса Карер майже 1.500 м. широкий приступом і відбили нічні протинаступи. Також на полудневий дорозі ліса Фос відібране Французам важну точку. Наші звідуни ствердили, що противник поніс великі кріваві втрати. Крім того ми полонили 6 офіцирів, 572 мужви, забрали 16 скорострілів і 25 метавок мін.

В численних воздушних боях втратив противник 18 літаків, одного літака вістрілено. Ми втратили 4 літаки.

На східнім і македонськім фронті:

Слаба боєва діяльність.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

...дає і відвічає за ред. ... Омелян Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська ...